

Metacognitieve Training (MCT)

MCT 7 A – Overhaaste conclusies II

© Moritz, Woodward, de Boer, Vermeer, Wekking & Lemmers-Jansen (12|22)
www.uke.de/mct

The use of the pictures in this module has been kindly permitted by artists and copyright holders, respectively. For details (artist, title), please refer to the end of this presentation.

Overhaaste conclusies

We trekken vaak conclusies zonder de “volledige waarheid” te kennen.

- Voordelen: ???
- Nadelen: ???

Overhaaste conclusies

We trekken vaak conclusies zonder de “volledige waarheid” te kennen.

- **Voordelen:** bespaart tijd, geeft zekerheid, kan een vastberaden en competente indruk maken (“een slecht besluit is beter dan geen besluit”).
- **Nadelen:** ???

Overhaaste conclusies

We trekken vaak conclusies zonder de “volledige waarheid” te kennen.

- **Voordelen:** bespaart tijd, geeft zekerheid, kan een vastberaden en competente indruk maken (“een slecht besluit is beter dan geen besluit”).
- **Nadelen:** risico een verkeerde beslissing te nemen.

Overhaaste conclusies

In welke situaties trekken we conclusies zonder de volledige waarheid te kennen?

Wanneer?	Voorbeeld
... als we beperkt toegang hebben tot informatie	???
... bij eerdere ervaring, die we veralgemeniseren	
... als de beslissing er niet echt toe doet	

Overhaaste conclusies

In welke situaties trekken we conclusies zonder de volledige waarheid te kennen?

Wanneer?	Voorbeeld
... als we beperkt toegang hebben tot informatie	Speeddaten: je hebt maar kort de tijd om je keuze tussen de kandidaten te maken om er één mee uit te nemen.
... bij eerdere ervaring, die we veralgemeniseren	
... als de beslissing er niet echt toe doet	

Overhaaste conclusies

In welke situaties trekken we conclusies zonder de volledige waarheid te kennen?

Wanneer?	Voorbeeld
... als we beperkt toegang hebben tot informatie	Speeddaten: je hebt maar kort de tijd om je keuze tussen de kandidaten te maken om er één mee uit te nemen.
... bij eerdere ervaring, die we veralgemeniseren	???
... als de beslissing er niet echt toe doet	

Overhaaste conclusies

In welke situaties trekken we conclusies zonder de volledige waarheid te kennen?

Wanneer?	Voorbeeld
... als we beperkt toegang hebben tot informatie	Speeddaten: je hebt maar kort de tijd om je keuze tussen de kandidaten te maken om er één mee uit te nemen.
... bij eerdere ervaring, die we veralgemeniseren	Vooroordelen kunnen leiden tot snel veralgemeniseren (“Alle dikke mensen zijn gezellig”).
... als de beslissing er niet echt toe doet	

Overhaaste conclusies

In welke situaties trekken we conclusies zonder de volledige waarheid te kennen?

Wanneer?	Voorbeeld
... als we beperkt toegang hebben tot informatie	Speeddaten: je hebt maar kort de tijd om je keuze tussen de kandidaten te maken om er één mee uit te nemen.
... bij eerdere ervaring, die we veralgemeniseren	Vooroordelen kunnen leiden tot snel veralgemeniseren (“Alle dikke mensen zijn gezellig”).
... als de beslissing er niet echt toe doet	???

Overhaaste conclusies

In welke situaties trekken we conclusies zonder de volledige waarheid te kennen?

Wanneer?	Voorbeeld
... als we beperkt toegang hebben tot informatie	Speeddaten: je hebt maar kort de tijd om je keuze tussen de kandidaten te maken om er één mee uit te nemen.
... bij eerdere ervaring, die we veralgemeniseren	Vooroordelen kunnen leiden tot snel veralgemeniseren (“Alle dikke mensen zijn gezellig”).
... als de beslissing er niet echt toe doet	Kiezen van taartje, kleur van je sokken, soort lunch, enz. ...

Overhaaste conclusies, praktijkvoorbeeld

Domein	Voorbeeld
<div data-bbox="191 594 537 1039" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="112 1089 598 1278">Voorpagina van het weekblad <i>Stern</i>, dat het vervalste dagboek van Hitler publiceerde.</p>	<p data-bbox="682 572 2420 1015">In 1983 publiceerde het Duitse weekblad <i>Stern</i> (Duits voor ster) het zogenaamde geheime dagboek van Adolf Hitler, de leider van het Nazi regime in Duitsland (1933-1945). Het blad had hiervoor 9.3 miljoen Duitse Mark betaald (ongeveer 5 miljoen Euro), ondanks dat er al vroeg van vervalsing sprake was. Zo bleek bij voorbeeld in 1980 al, een gedicht dat Hitler – volgens het dagboek - geschreven zou hebben, van een andere schrijver te zijn. Enkele dagen na de publicatie van het dagboek in <i>Stern</i>, bleek uit onderzoek van de Duitse centrale afdeling misdaadbestrijding (Bundeskriminalamt - BKA), dat het dagboek zonder twijfel vals was. Het was gemaakt door de kunstvervalser Konrad Kujau.</p> <p data-bbox="682 1086 2305 1186">Als <i>Stern</i> op de uitkomsten van het onderzoek van het BKA had gewacht, was hen dit schandaal bespaard gebleven.</p>

Overhaaste conclusies, voorbeeld

- geruchten -

Is Marlboro in het bezit van de KKK?

Gerucht	voor & tegen	“bewijsstuk”
<p>In de jaren 80 gingen er geruchten dat op de Marlboro-verpakking aanwijzingen stonden die er op duiden dat Ku Klux Klan de eigenaar was van de firma.</p>	<p>voor: ???</p> <p>tegen: ???</p>	 <p>Mar = arn = judeu? lboro = orobl = horrivel</p>

Overhaaste conclusies, voorbeeld

- geruchten -

Is Marlboro in het bezit van de KKK?

Gerucht	voor & tegen	“bewijsstuk”
<p>In de jaren 80 gingen er geruchten dat op de Marlboro-verpakking aanwijzingen stonden die er op duiden dat Ku Klux Klan de eigenaar was van de firma.</p>	<p>voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het rode zigzag patroon op de witte achtergrond vormt de hoofdletter “K”. • “Mar” op zijn kop leest als “jew” (jood) – “lboro” omgekeerd gelezen lijkt op “horrible” (verschrikkelijk). • Het motto op het wapen “veni, vidi, vici” (ik kwam, zag en overwon) wordt genoemd als de leus van de de KKK. <p>tegen:</p> <p>???</p>	 <p>Mar = ɹɒpɹ = judeu? lboro = ɹɒɹɹ = horrivel</p>

Overhaaste conclusies, voorbeeld

- geruchten -

Is Marlboro in het bezit van de KKK?

Gerucht	voor & tegen	“bewijsstuk”
<p>In de jaren 80 gingen er geruchten dat op de Marlboro-verpakking aanwijzingen stonden die er op duiden dat Ku Klux Klan de eigenaar was van de firma.</p>	<p>voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het rode zigzag patroon op de witte achtergrond vormt de hoofdletter “K”. • “Mar” op zijn kop leest als “jew” (jood) – “lboro” omgekeerd gelezen lijkt op “horrible” (verschrikkelijk). • Het motto op het wapen “veni, vidi, vici” (ik kwam, zag en overwon) wordt genoemd als de leus van de de KKK. <p>tegen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Marlboro werd opgericht door Philip Morris, een Engelsman zonder banden met de KKK. • Marlboro is genoemd naar de straat van een fabriek in Londen: Marlborough street • Het motto heeft niets te maken met de KKK. 	 <p>Mar = $\text{Mar} = \text{judeu?}$ lboro = $\text{lboro} = \text{horrievl}$</p>

Overhaaste conclusies, voorbeeld

- geruchten -

Is de Ku Klux Klan eigenaar van Marlboro?

Nee!

Hoe ontstaat dit soort vergezochte theorieën?

???

Hoe ontstaat dit soort vergezochte theorieën?

- Ze zijn doorgaans spannender dan de realiteit.
- Ze zijn vaak gebaseerd op uitspraken die moeilijk te controleren of te bewijzen zijn (bv. Is “veni, vidi, vici” het motto van de Ku Klux Klan? Nee) en worden klakkeloos door mensen geloofd.

Hoe ontstaat dit soort vergezochte theorieën?

- Ze zijn doorgaans spannender dan de realiteit.
- Ze zijn vaak gebaseerd op uitspraken die moeilijk te controleren of te bewijzen zijn (bv. Is “veni, vidi, vici” het motto van de Ku Klux Klan? Nee) en worden klakkeloos door mensen geloofd.
- Alternatieve verklaringen worden uitgesloten (bv. herschikking van de letters in “Marlboro” leidt tot andere betekenisvolle woorden; woorden als boom of Rabo zijn bijvoorbeeld ook te maken).
- Geruchten zijn soms gebaseerd op feiten die uit hun verband zijn getrokken. Het belang van details wordt sterk overdreven (op het eerste gezicht vallen de drie rode K’s op, maar ze bewijzen niets).

Hoe ontstaat dit soort vergezochte theorieën?

- In de geschiedenis zijn talrijke voorbeelden te vinden van andersdenkenden die valselijk werden beschuldigd bij oncontroleerbare, rampzalige gebeurtenissen (in de Middeleeuwen werd de oorzaak van een slechte oogst bijvoorbeeld vaak toegeschreven aan hekserij of aan religieuze minderheden).
- Dit soort eenvoudige verklaringen verminderde de angst en gaf de illusie van controle.

Waarom doen we dit?

Uit onderzoek blijkt dat veel (maar niet alle!) mensen met een psychotische kwetsbaarheid:

- beslissingen nemen op basis van weinig informatie.

Deze manier van beslissen kan snel leiden tot fouten.

Waarom doen we dit?

Uit onderzoek blijkt dat veel (maar niet alle!) mensen met een psychotische kwetsbaarheid:

- beslissingen nemen op basis van weinig informatie.

Deze manier van beslissen kan snel leiden tot fouten.

- een vertekend beeld van de werkelijkheid hebben. Interpretaties van situaties, die anderen ondenkbaar achten, worden geloofd.

Hoe het te snel trekken van conclusies misinterpretaties in de hand werkt

Gebeurtenis	Verklaring tijdens psychose	Andere verklaringen
Je ontslag uit de instelling wordt naar voren geschoven.	???	
De gedachte “ik ben waardeloos” hamert maar door je hoofd.		
De therapeut gebruikt een woord dat je net zelf wilde gebruiken.		

Hoe het te snel trekken van conclusies misinterpretaties in de hand werkt

Gebeurtenis	Verklaring tijdens psychose	Andere verklaringen
Je ontslag uit de instelling wordt naar voren geschoven.	Ik ben ervan overtuigd dat de dokters mij hebben opgegeven.	???
De gedachte “ik ben waardeloos” hamert maar door je hoofd.		
De therapeut gebruikt een woord dat je net zelf wilde gebruiken.		

Hoe het te snel trekken van conclusies misinterpretaties in de hand werkt

Gebeurtenis	Verklaring tijdens psychose	Andere verklaringen
Je ontslag uit de instelling wordt naar voren geschoven.	Ik ben ervan overtuigd dat de dokters mij hebben opgegeven.	Er is onverwacht een plek vrijgekomen in een woonvoorziening.
De gedachte “ik ben waardeloos” hamert maar door je hoofd.	???	
De therapeut gebruikt een woord dat je net zelf wilde gebruiken.		

Hoe het te snel trekken van conclusies misinterpretaties in de hand werkt

Gebeurtenis	Verklaring tijdens psychose	Andere verklaringen
Je ontslag uit de instelling wordt naar voren geschoven.	Ik ben ervan overtuigd dat de dokters mij hebben opgegeven.	Er is onverwacht een plek vrijgekomen in een woonvoorziening.
De gedachte “ik ben waardeloos” hamert maar door je hoofd.	Ik ben ervan overtuigd dat dit wordt veroorzaakt door een zender op het dak.	???
De therapeut gebruikt een woord dat je net zelf wilde gebruiken.		

Hoe het te snel trekken van conclusies misinterpretaties in de hand werkt

Gebeurtenis	Verklaring tijdens psychose	Andere verklaringen
Je ontslag uit de instelling wordt naar voren geschoven.	Ik ben ervan overtuigd dat de dokters mij hebben opgegeven.	Er is onverwacht een plek vrijgekomen in een woonvoorziening.
De gedachte “ik ben waardeloos” hamert maar door je hoofd.	Ik ben ervan overtuigd dat dit wordt veroorzaakt door een zender op het dak.	De meeste mensen hebben van tijd tot tijd negatieve gedachten over zichzelf.
De therapeut gebruikt een woord dat je net zelf wilde gebruiken.		

Hoe het te snel trekken van conclusies misinterpretaties in de hand werkt

Gebeurtenis	Verklaring tijdens psychose	Andere verklaringen
Je ontslag uit de instelling wordt naar voren geschoven.	Ik ben ervan overtuigd dat de dokters mij hebben opgegeven.	Er is onverwacht een plek vrijgekomen in een woonvoorziening.
De gedachte "ik ben waardeloos" hamert maar door je hoofd.	Ik ben ervan overtuigd dat dit wordt veroorzaakt door een zender op het dak.	De meeste mensen hebben van tijd tot tijd negatieve gedachten over zichzelf.
De therapeut gebruikt een woord dat je net zelf wilde gebruiken.	???	

Hoe het te snel trekken van conclusies misinterpretaties in de hand werkt

Gebeurtenis	Verklaring tijdens psychose	Andere verklaringen
Je ontslag uit de instelling wordt naar voren geschoven.	Ik ben ervan overtuigd dat de dokters mij hebben opgegeven.	Er is onverwacht een plek vrijgekomen in een woonvoorziening.
De gedachte "ik ben waardeloos" hamert maar door je hoofd.	Ik ben ervan overtuigd dat dit wordt veroorzaakt door een zender op het dak.	De meeste mensen hebben van tijd tot tijd negatieve gedachten over zichzelf.
De therapeut gebruikt een woord dat je net zelf wilde gebruiken.	De therapeut kan mijn gedachten lezen.	???

Hoe het te snel trekken van conclusies misinterpretaties in de hand werkt

Gebeurtenis	Verklaring tijdens psychose	Andere verklaringen
Je ontslag uit de instelling wordt naar voren geschoven.	Ik ben ervan overtuigd dat de dokters mij hebben opgegeven.	Er is onverwacht een plek vrijgekomen in een woonvoorziening.
De gedachte "ik ben waardeloos" hamert maar door je hoofd.	Ik ben ervan overtuigd dat dit wordt veroorzaakt door een zender op het dak.	De meeste mensen hebben van tijd tot tijd negatieve gedachten over zichzelf.
De therapeut gebruikt een woord dat je net zelf wilde gebruiken.	De therapeut kan mijn gedachten lezen.	Gebruik van dit woord lag voor de hand in de context van het gesprek.

Hoe het te snel trekken van conclusies misinterpretaties in de hand werkt

Gebeurtenis	Verklaring tijdens psychose	Andere verklaringen
Je ontslag uit de instelling wordt naar voren geschoven.	Ik ben ervan overtuigd dat de dokters mij hebben opgegeven.	Er is onverwacht een plek vrijgekomen in een woonvoorziening.
De gedachte "ik ben waardeloos" hamert maar door je hoofd.	Ik ben ervan overtuigd dat dit wordt veroorzaakt door een zender op het dak.	De meeste mensen hebben van tijd tot tijd negatieve gedachten over zichzelf.
De therapeut gebruikt een woord dat je net zelf wilde gebruiken.	De therapeut kan mijn gedachten lezen.	Gebruik van dit woord lag voor de hand in de context van het gesprek.

Heeft iemand een vergelijkbare situatie meegemaakt?

Oefening 1

- In de volgende oefening krijg je verschillende schilderijen te zien. Probeer de juiste naam van elk schilderij uit te vinden en sluit “niet passende” titels uit.

Oefening 1

- In de volgende oefening krijg je verschillende schilderijen te zien. Probeer de juiste naam van elk schilderij uit te vinden en sluit “niet passende” titels uit.
- Bespreek de *voors en tegens* van de verschillende mogelijkheden.

Oefening 1

- In de volgende oefening krijg je verschillende schilderijen te zien. Probeer de juiste naam van elk schilderij uit te vinden en sluit “niet passende” titels uit.
- Bespreek de *voors en tegens* van de verschillende mogelijkheden.
- Besteed met name aandacht aan details die overduidelijk een bepaalde naam uitsluiten.

Oefening 1

- In de volgende oefening krijg je verschillende schilderijen te zien. Probeer de juiste naam van elk schilderij uit te vinden en sluit “niet passende” titels uit.
- Bespreek de *voors en tegens* van de verschillende mogelijkheden.
- Besteed met name aandacht aan details die overduidelijk een bepaalde naam uitsluiten.
- Geef ook aan hoe zeker je bent van je oordeel.

Wat is de titel?

- a. Bekentenis van overspel
- b. De verkering
- c. Inlichten over dood familielid
- d. De bloemist

Antwoord b

- a. Bekentenis van overspel
- b. De verkering
(Karl Zewy)
- c. Inlichten over dood familielid
- d. De bloemist

Wat is de titel?

- a. De monnik
- b. De dronkenlap
- c. De lezende chemicus
- d. De boekenwurm

Antwoord c

- a. De monnik
- b. De dronkenlap
- c. De lezende chemicus
(Johann Peter von Langer, 1756-1824)
- d. De boekenwurm

Wat is de titel?

- a. Kamer van dienstbode
- b. De ingebeelde ziekte
- c. De arme dichter
- d. Tehuis voor daklozen

Antwoord c

- a. Kamer van dienstbode
- b. De ingebeelde ziekte
- c. De arme dichter
(Carl Spitzweg, 1835)
- d. Tehuis voor daklozen

Wat is de titel?

- a. De boosaardige heks
- b. De jongen met leedvermaak
- c. De schoenendief
- d. De vermaning

Antwoord d

- a. De boosaardige heks
- b. De jongen met leedvermaak
- c. De schoenendief
- d. De vermaning
(Ferdinand Georg Waldmüller, 1846)

Wat is de titel?

- a. Het bezoek
- b. Opgaan in studie
- c. De dichter
- d. Grootvaders bibliotheek

Antwoord a

- a. Het bezoek
(Carl Spitzweg, 1849)
- b. Opgaan in studie
- c. De dichter
- d. Grootvaders bibliotheek

optioneel: videoclip

optioneel: videoclips die betrekking hebben op het onderwerp van vandaag zijn beschikbaar op de volgende webpagina:

http://www.uke.de/mct_videos

Na de video kunnen jullie discussiëren over de link met het onderwerp van vandaag.

[voor trainers:

in een aantal videoclips wordt taal gebezigd die mogelijk ongeschikt is voor toehoorders uit sommige culturen. Bekijk eerst zelf de video's voordat u ze laat zien]

Wat is de titel?

- a. Oog in oog met beest
- b. De dronkaard
- c. Nachtmerrie
- d. Jachtongeval

Antwoord d

- a. Oog in oog met beest
- b. De dronkaard
- c. Nachtmerrie
- d. Jachtongeval
(Carl Spitzweg, 1839)

Wat is de titel?

- a. Het drinkgelag
- b. De Kozakkenbrief
- c. Armpje drukken
- d. Voor het gevecht

Antwoord b

- a. Het drinkgelag
- b. De Kozakkenbrief
(Ilja Jefimowitsch Repin, 1891)
- c. Armpje drukken
- d. Voor het gevecht

Wat is de titel?

- a. Verjaardagsfeestje
- b. De wetenschapper
- c. Rustplaats zwerver
- d. De opticiën

Antwoord d

- a. Verjaardagsfeestje
- b. De wetenschapper
- c. Rustplaats zwerver
- d. De opticiën
(Frederick Daniel Hardy, 1826-1911)

Wat is de titel?

- a. De gifmenger van Salamanca
- b. Waterverkoper van Sevilla
- c. Wijnproeverij Malaga
- d. De alcoholist van Madrid

Antwoord b

- a. De gifmenger van Salamanca
- b. Waterverkoper van Sevilla
(Diego Velázquez, 1623)
- c. Wijnproeverij Malaga
- d. De alcoholist van Madrid

Wat is de titel?

- a. De ruiter
- b. Wandeling op zondag
- c. De weduwnaar
- d. De achterbakse minnares

Antwoord c

- a. De ruiter
- b. Wandeling op zondag
- c. De weduwnaar
(Carl Spitzweg, 1844)
- d. De achterbakse minnares

Wat is de titel?

- a. De pedicure
- b. Het consult
- c. De amputatie
- d. De aanbieder

Antwoord a

- a. De pedicure
(Edgar Degas, 1873)
- b. Het consult
- c. De amputatie
- d. De aanbieder

Wat is de titel?

- a. De snipperjacht
- b. De daklozen
- c. Verboden toegang
- d. De fruitdieven

Antwoord d

- a. De snipperjacht
- b. De daklozen
- c. Verboden toegang
- d. De fruitdieven
(Hermann Kauffmann, 1848)

Wat is de titel?

- a. De oogst
- b. Avondgebed
- c. De begrafenis
- d. Hageprediker

Antwoord b

- a. De oogst
- b. Avondgebed
(Jean-Fancois Millet, 1859)
- c. De begrafenis
- d. Hageprediker

Wat is de titel?

- a. De wandeling
- b. Wachten op visserboot
- c. De rouwenden
- d. Op de vlucht

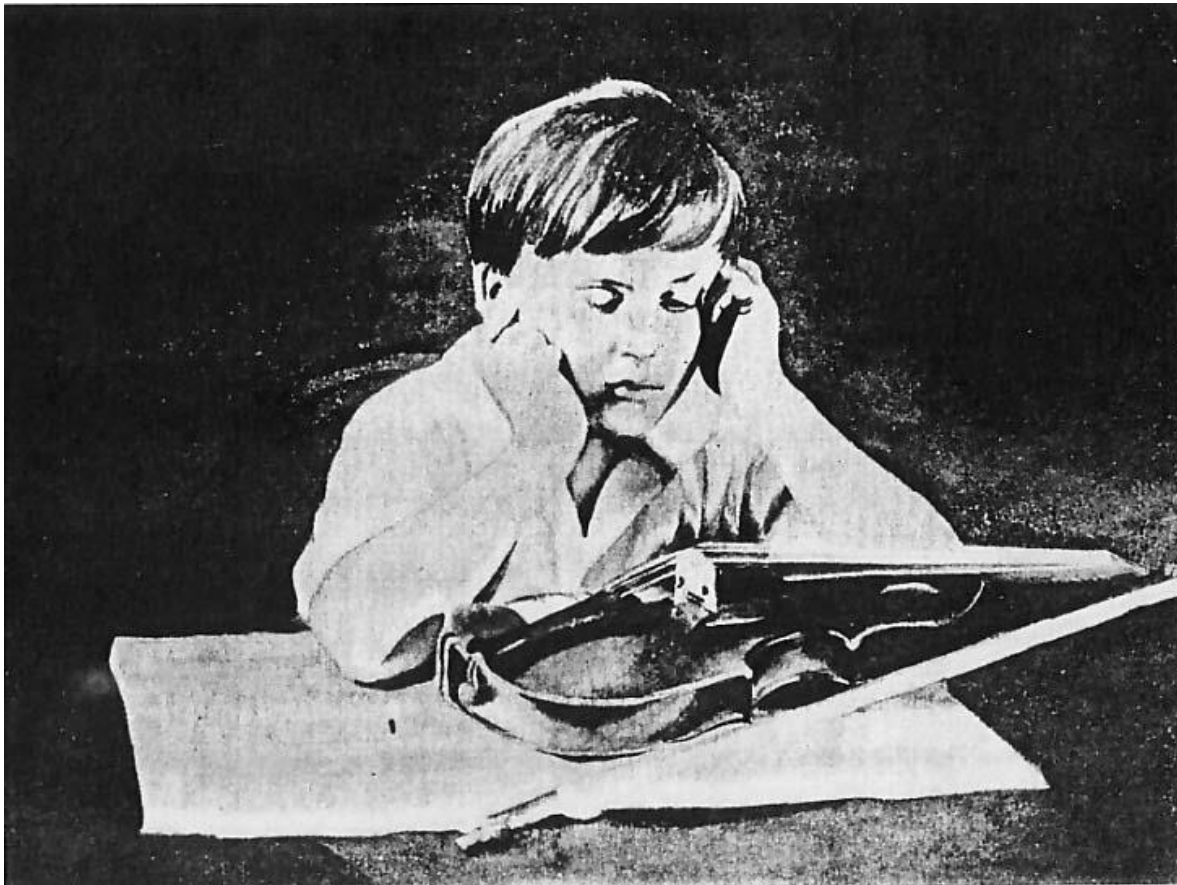
Antwoord b

- a. De wandeling
- b. Wachten op visserboot
(Philip Lodewijk F. Sadée, 1837-1904)
- c. De rouwenden
- d. Op de vlucht

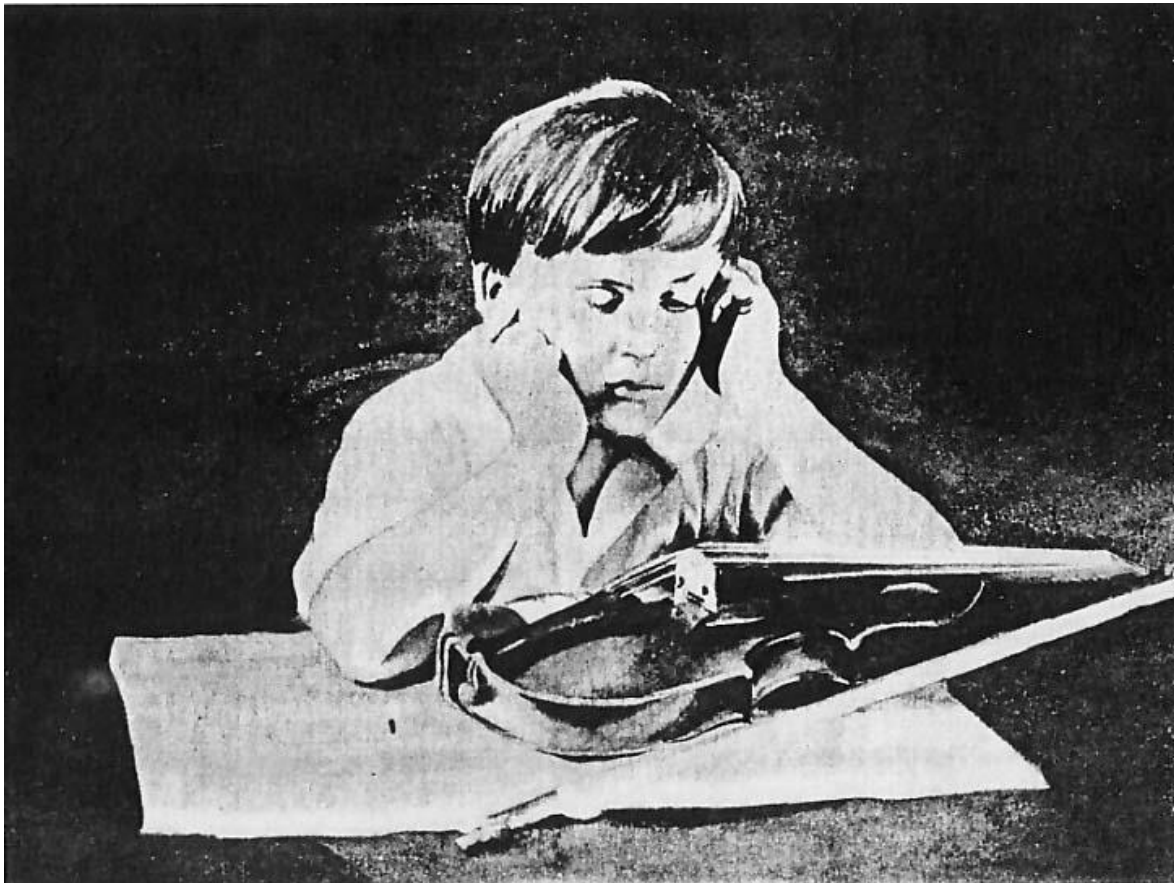
Wat is hier aan de hand?

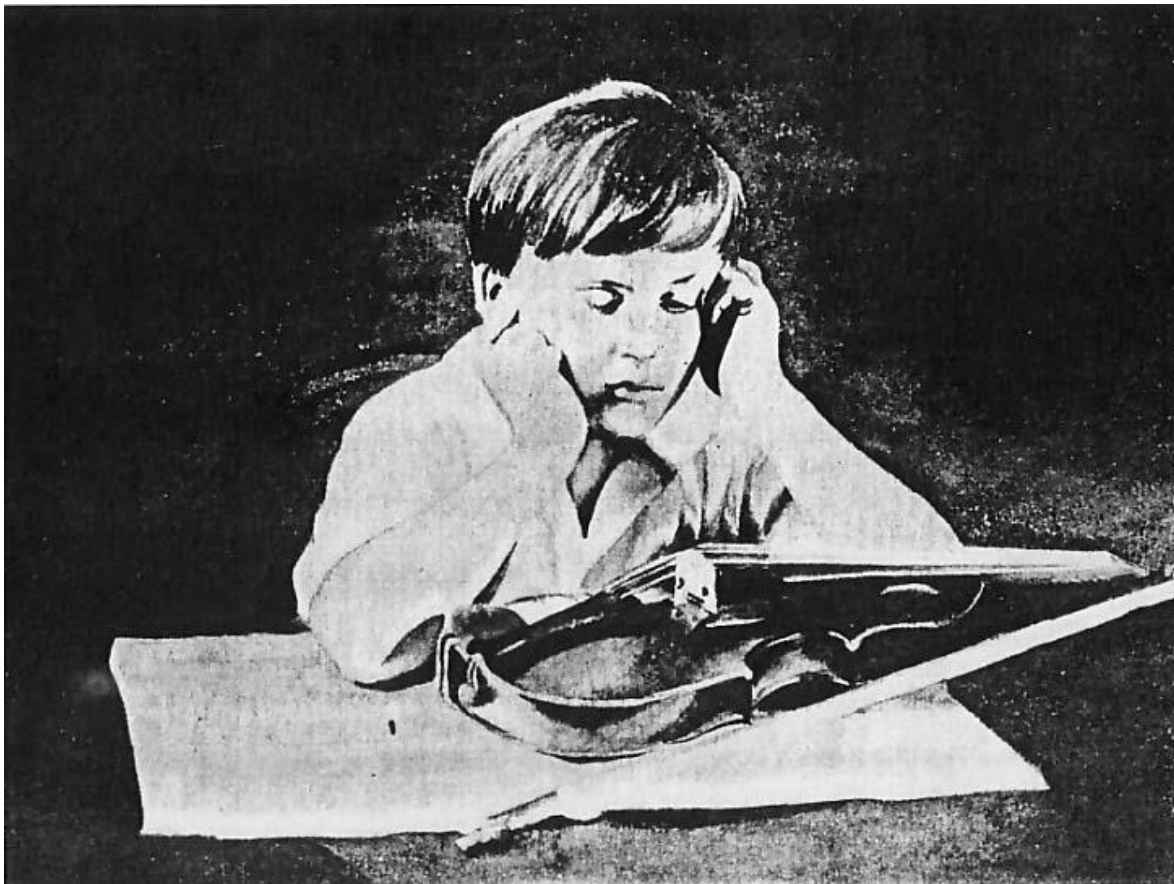
Wat is hier aan de hand?

- a. De jongen haat vioolspelen maar zijn ouders dwingen hem.
- b. Een blinde jongen wenst dat hij viool zou kunnen spelen
- c. De jongen heeft zijn vaders kostbare viool gebroken en is bang hem dat te vertellen.
- d. De jongen is een getalenteerde muzikant en concentreert zich op zijn aanstaande concert.

Antwoord d

- a. De jongen haat vioolspelen maar zijn ouders dwingen hem.
- b. Een blinde jongen wenst dat hij viool zou kunnen spelen
- c. De jongen heeft zijn vaders kostbare viool gebroken en is bang hem dat te vertellen.
- d. De jongen is een getalenteerde muzikant en concentreert zich op zijn aanstaande concert.

Wat is de titel?

- a. De liefdesbrief
- b. De boosaardige buurvrouw
- c. Verhuizing
- d. De topograaf

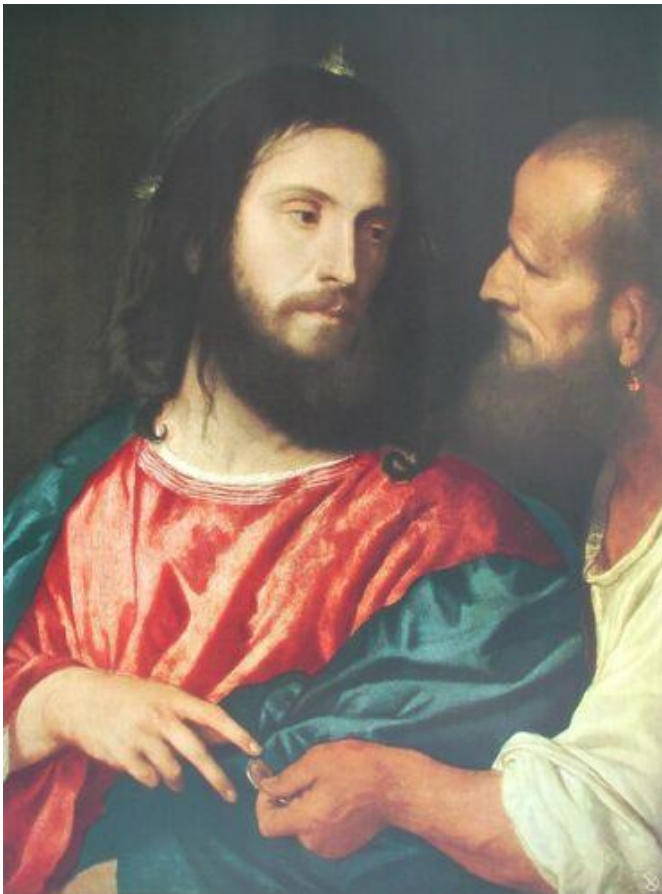
Antwoord a

- a. De liefdesbrief
(Carl Spitzweg, 1860)
- b. De boosaardige buurvrouw
- c. Verhuizing
- d. De topograaf

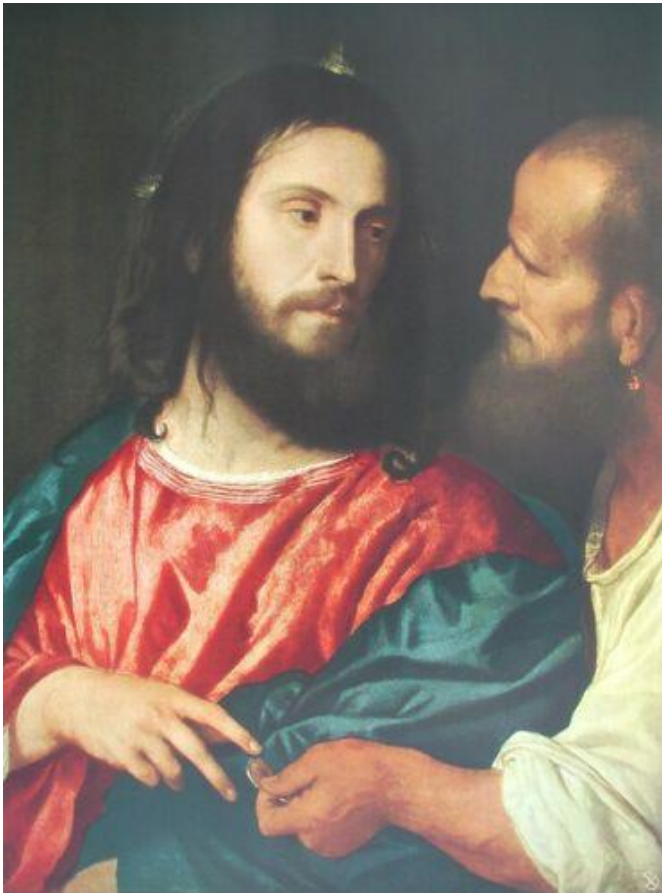
Wat is de titel?

- a. Corruptie
- b. De Messias
- c. Grondbelasting
- d. Edelman en zeerover

Antwoord c

- a. Corruptie
- b. De Messias
- c. Grondbelasting
(Tizian, 1524)
- d. Edelman en zeerover

Wat is de titel?

- a. De dronken flapdrol
- b. Roddeltantes
- c. Ten dans vragen
- d. Het begrafenismaal

Antwoord c

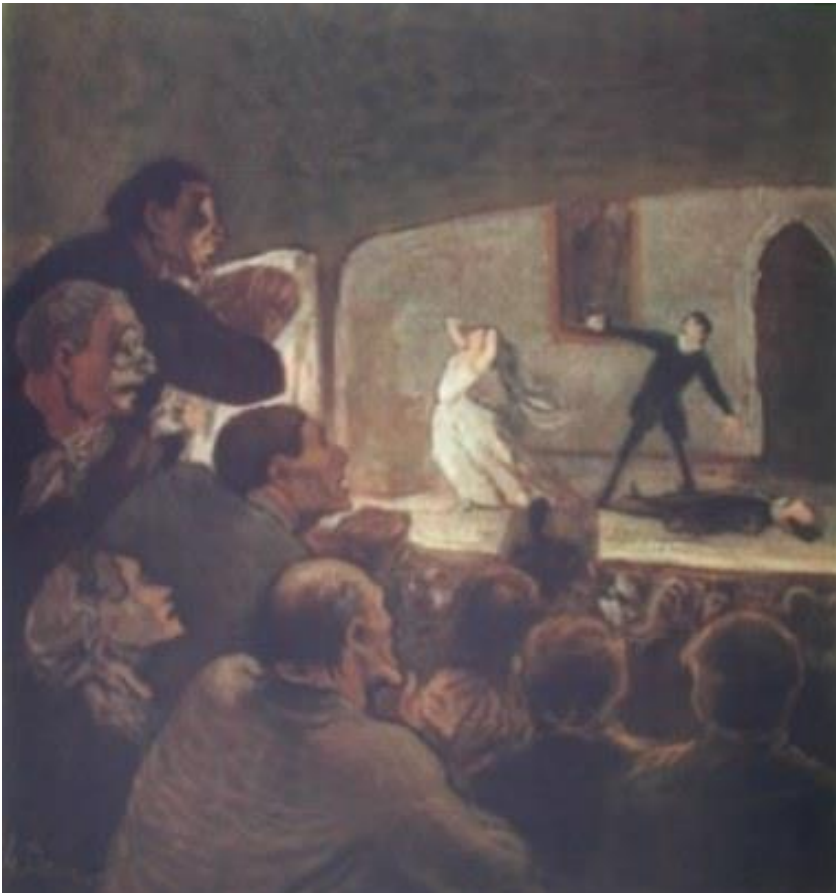

- a. De dronken flapdrol
- b. Roddeltantes
- c. Ten dans vragen
(Peter Baumgartner, 1834-1911)
- d. Het begrafenismaal

Wat is de titel?

- a. Getuigen van een moord
- b. Het drama
- c. In de bioscoop
- d. De vluchtende bruid

Antwoord b

- a. Getuigen van een moord
- b. Het drama
(Daumier Honoré, 1831/32)
- c. In de bioscoop
- d. De vluchtende bruid

Betekenis voor het dagelijks leven

Leerdoelen:

- Is een beslissing belangrijk en ingrijpend, dan is het verstandig om alle informatie in ogenschouw te nemen en overhaaste beslissingen te vermijden (“op zeker spelen”).

Betekenis voor het dagelijks leven

Leerdoelen:

- Is een beslissing belangrijk en ingrijpend, dan is het verstandig om alle informatie in ogenschouw te nemen en overhaaste beslissingen te vermijden (“op zeker spelen”).
  - *Voorbeeld:* Een man lalt. *Is hij dronken?*
  - Let goed op: komt de man uit een café, ruikt hij naar alcohol? *De man kan een taalstoornis hebben na een hersenbloeding, of een spraakgebrek.* Onthoud: overhaast beslissen verhoogt de kans op fouten.

Betekenis voor het dagelijks leven

Leerdoelen:

- Is een beslissing belangrijk en ingrijpend, dan is het verstandig om alle informatie in ogenschouw te nemen en overhaaste beslissingen te vermijden (“op zeker spelen”).
  - *Voorbeeld:* Een man lalt. *Is hij dronken?*
  - Let goed op: komt de man uit een café, ruikt hij naar alcohol? *De man kan een taalstoornis hebben na een hersenbloeding, of een spraakgebrek.* Onthoud: overhaast beslissen verhoogt de kans op fouten.
- Bij minder ingrijpende zaken kunnen we net zo goed snel beslissen (bv. kiezen welke smaak yoghurt of taart je neemt).

Betekenis voor het dagelijks leven

Leerdoelen:

- Is een beslissing belangrijk en ingrijpend, dan is het verstandig om alle informatie in ogenschouw te nemen en overhaaste beslissingen te vermijden (“op zeker spelen”).
  - *Voorbeeld:* Een man lalt. *Is hij dronken?*
  - Let goed op: komt de man uit een café, ruikt hij naar alcohol? *De man kan een taalstoornis hebben na een hersenbloeding, of een spraakgebrek.* Onthoud: overhaast beslissen verhoogt de kans op fouten.
- Bij minder ingrijpende zaken kunnen we net zo goed snel beslissen (bv. kiezen welke smaak yoghurt of taart je neemt).
- Vergissen is menselijk – houd de mogelijkheid open dat je het bij het verkeerde eind kan hebben.

Betekenis voor het dagelijks leven

Leerdoelen:

- Is een beslissing belangrijk en ingrijpend, dan is het verstandig om alle informatie in ogenschouw te nemen en overhaaste beslissingen te vermijden (“op zeker spelen”).
  - **Voorbeeld:** Een man lalt. *Is hij dronken?*
  - Let goed op: komt de man uit een café, ruikt hij naar alcohol? *De man kan een taalstoornis hebben na een hersenbloeding, of een spraakgebrek.* Onthoud: overhaast beslissen verhoogt de kans op fouten.
- Bij minder ingrijpende zaken kunnen we net zo goed snel beslissen (bv. kiezen welke smaak yoghurt of taart je neemt).
- Vergissen is menselijk – houd de mogelijkheid open dat je het bij het verkeerde eind kan hebben.
- Baseer belangrijke beslissingen op deugdelijke feiten. Lukraak gokken leidt tot “slechte adviezen”. Overweeg altijd de mogelijke gevolgen van een foute beoordeling.

Wat heeft dit met psychose te maken?

Veel (maar niet alle!) mensen met een psychotische kwetsbaarheid hebben de neiging te snel conclusies te trekken en extreme meningen te vormen. Deze neiging wordt nog sterker als iemand onder druk staat. Het is dan verleidelijk om naar voor de hand liggende verklaringen te zoeken of iemand anders de schuld te geven.

Wat heeft dit met psychose te maken?

Veel (maar niet alle!) mensen met een psychotische kwetsbaarheid hebben de neiging te snel conclusies te trekken en extreme meningen te vormen. Deze neiging wordt nog sterker als iemand onder druk staat. Het is dan verleidelijk om naar voor de hand liggende verklaringen te zoeken of iemand anders de schuld te geven.

Voorbeeld: Cees kan zijn autosleutel niet vinden wanneer hij met zijn auto naar zijn werk wil gaan. Hij denkt dat de conciërge zijn sleutels heeft gestolen om te verhinderen dat hij naar zijn werk kan gaan.

Achtergrond: Hij denkt dat mensen hem van zijn werk willen verjagen.

Maar: Waarom zou de conciërge er belang bij hebben om Cees van zijn werk te verjagen? Hoe kwam hij in het bezit van de sleutels?

Wat heeft dit met psychose te maken?

Veel (maar niet alle!) mensen met een psychotische kwetsbaarheid hebben de neiging te snel conclusies te trekken en extreme meningen te vormen. Deze neiging wordt nog sterker als iemand onder druk staat. Het is dan verleidelijk om naar voor de hand liggende verklaringen te zoeken of iemand anders de schuld te geven.

Voorbeeld: Cees kan zijn autosleutel niet vinden wanneer hij met zijn auto naar zijn werk wil gaan. Hij denkt dat de conciërge zijn sleutels heeft gestolen om te verhinderen dat hij naar zijn werk kan gaan.

Achtergrond: Hij denkt dat mensen hem van zijn werk willen verjagen.

Maar: Waarom zou de conciërge er belang bij hebben om Cees van zijn werk te verjagen? Hoe kwam hij in het bezit van de sleutels?

Verzamel informatie uit zoveel mogelijk bronnen en bespreek alle mogelijke verklaringen met mensen die je vertrouwt, voordat je iemand beschuldigt.

Bedankt voor je aandacht!

voor trainers:

Deel werkbladen uit. Introduceer onze app COGITO (gratis te downloaden).

www.uke.de/mct_app

Pictures used in this module are reproduced with indirect (creative commons license) or direct permission of the artists listed below, for which we would like to express our gratitude! A full list can be obtained via www.uke.de/mkt. If we have involuntarily breached copyright, please accept our apologies. In this case, we kindly ask creators for their permission to use their work under the “fair use” policy.

Die in diesem Modul verwendeten Bilder wurden mit der indirekten (creative commons Lizenz) oder direkten Zustimmung der untenstehenden Künstler reproduziert, wofür wir uns herzlich bedanken möchten! Eine vollständige Liste ist hinterlegt auf www.uke.de/mkt. Sollten wir unbeabsichtigt gegen das Urheberrecht verstoßen haben, so bitten wir dies vielmals zu entschuldigen und bitten nachträglich um die Verwendungserlaubnis.

Name Photographer/Artist	Source	Picture Name	Comment (CC = used with corresponding creative commons license; PP = used with personal permission of the artist)	Short Picture Description
Voorpagina van het weekblad <i>Stern</i>	GHDI - Image (ghidc.org)	---	Gepubliceerd onder “fair use” (eerlijk gebruik) beleid. Mocht u schending van copyright vermoeden, neem alstublieft contact met ons op.	Voorpagina van het weekblad <i>Stern</i>
miss_blackbutterfly	flickr	“One thousand Americans stop smoking every day - by dying. They say Nicotine patches are great. Stick one over each eye and you can't find your cigarettes.”	CC	Marlboro cigarette boxes/Marlboro Zigarettenschachteln

All reproduced paintings are in the public domain because their copyright has expired (all artists died more than 70years ago).

Alle abgebildeten Kunstwerke sind gemeinfrei („public domain“), da die Schutzfrist des Urheberrechts unseres Wissens abgelaufen ist („public domain“; alle Künstler verstarben vor mindestens 70 Jahren). Alle Reproduktionen gelten ebenfalls als gemeinfrei.